

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII

Reus Dimecres 19 de Maig de 1897

Núm. 3.270

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. P. as 3'50
n provincies trimesstre. 7
Extranger y Ultramar.
Anuncis, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en las principals
librerias d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofre, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Centro vitícola del Vallés

Arboricultors, Viticultors y Propietaris en general

Destrució completa de tots los Insectes paràsits ó vegetals que perturban lo bon desenrotlló de las Vinyas y Arbres fruyters.

SULFURAL.--Patent Joan Jarrijou.

Destrució radical del Oldium, Black-Rot, Antracosis, Piral, Altisa en las vinyas y la Oruga, Negrilla, Cuchs, Polls etc. en los fruyters.

EXIT SEGUR Y GARANTIT.

Demàinse los Prospectes que s' envian gratis, a

VIUDA Y NEBOT DE ANTON DELMAS

DIRECCIÓ GENERAL
Ponent 61

SUB-DIRECCIÓ
Mar 46

BARCELONA VALENCIA

CASA FUNDADA EN 1860

Representant en la provincia de Tarragona: DON PERE FABREGAS.--Tarragona.

SE RETRATA
TOTS LOS DIAS, FESTIUS Y
LS LABORABLES A PE-
TICIO.
NOVAS FOTOGRA-
FIAS EN CO-
LORS. OPERA tots
LOS DIUMENGES.
TORRES, FOTOGRAFO
Passeig de Mata, 12,
REUS
dias de despaig tots los festius

Subasta voluntaria

de la casa número 62, del carrer segon del Roser d' aquesta ciutat, per preu de 2750 pessetas, la que tindrà lloch a las deu del matí del dia 29 de Maig d' aquest any en la Notaria de D. Pere Rull, qui informará del plech de condicions y documentació

SECCIÓ DOCTRINAL

Lo dit á la llaga

Al articulista de «Lo Teatro Catalá».

Deyám ahir, amparats en l' anonim d' un suelto de crónica, que avuy conversariam una estona ab lo senyor P. de R. autor dels articlets «Caminar per mal camí», y com lo promés es deut, l' aném á pagar.
Confessém ingenuament que 'ns ha meravellat en gran manera, que un gat vell en lo periodisme, hagi parat atenció en erradas, que a res venen lo retreure, en un suelto de crónica, q' ian deu saber per experiencia que aquets se fan á corre cuyta y las mes de las vegadas ni son corretijts, ja que no es la forma literaria lo que en ells ha de buscarse, sino la noticia donada ab mes ó menos clareiat, segons la inteligencia y educació de qui l' escriu.
Y 'ns ha meravellat tant mes aquest fet, per quan l' articulista te la presumpció de creure que ab sos escrits nos ha tocat a la corda sensible.

Deu meu y que 'n va d' errat!
Si per lo que deya en l' article IV de «Caminar per mal camí», havia d' entrar en vibració aquella nostra corda, no comrent, ja que tant filosof se nos presenta, que molt mes cas n' haviam de fer del primer en lo que sustenta (si es que ara saben llegir) que los catalanistas d' acció, hem de dirho aixís perque segons vosté, també ho es de catalanista), son uns fanátichs, que tot lo mes que conseguirem es conduhir la corrent dels principis salvador á intrincat laberinto ahont s' hi encallaràn.
Y ja ho va poguer veure; li deixarem publicar lo II y III y fins lo IV, sense obrir la boca, confiant que aquell amor que diu professa á la pátria catalana, l' illnminaria un dia y deixaria de fer de Redemptor.
No ocorregué aixís y ho sentim.
Per aixó trobárem bé la paraula *improperis* que es criguerem y que tant l' ha mortificat, puig apesar de son significat real que ell se cuyda ben bé de fer resaltar, que vol que li digué! la trobém ben aplicada.
¡Y encara 's queixan de que algú digui á gent aixís *locos de atar!*—escrivia vosté—y aixó no es dir lo que la gent diu, es venir á donar la rabó á aquella gent y participar de las sevas opinions en aquest punt concret.
Y si al contestar aquesta ratlla no hi cap aplicarhi la paraula *improperi*, francament te rabó l' articulista, no sabém llegir... ni escriure.
Diu també «que si l' conegués no deixaria ni remotament que 's vegés en dit final del *solt* la intenció que s' ha m' ha escapá de la ploma».
Ho vull creure y á fé que tots los indicis me diuen que no: V. s' ha ensenyat una mica massa ab los catalanistas y mes que en ningú en la personalitat del autor dramátich (sic) en Angel Guimerá: trobá malament lo missatge al Rey Jordi; censura que al sernos negat telegrafiar en la llengua que 'ns van ensenyar no mes que en senyal de protesta, acudim á alguna de las extrangeres, avens que á la castellana; y fins se felicita que la premsa seria del Principat que encara que escrigni en castellá, pensa en cor catalá, en mudis devant la arbitraria suspensió de *La Renaixensa* y *Lo Regionalista*, tots dos molt bons y valents companys per nosaltres fanátichs per vosté.
Y qui tal pensa, qui aquelles cosas escriu, es catalanista y pensa ensenyarnos *lo bon camí*.
Se ven que, efectivament, si en la Assamblea de Manresa se deix parlar al Delegat que hi enviá «Lo Teatro Catalá» que potser era lo mateix P. de R. las cosas marxarien pel altres camins mes plans, sino fos ja avuy Catalunya dins la unidad espanyola, la regió més felis de todas sas germanas.

Pero no fou aixís; éll prou se lamenta, y seguim nosaltres en lo fanatisme de volguer, tot lo que volém, y que ara no ho *volem* dir perque los temps son perillosos y l' senyor Físcol d' impremta nos te sempre la vista demunt.
S' entera d' aixó Sr. P. de R.
¡Oh! y aixó de *fanatich* que tant ho repetim, suposa falta de coneixement en l' assumpto que l' motiva, que en nostre cas es lo del amor á Catalunya.
Res, que som uns fills borts que 's pensém estimarla y l' apunyeguém.
Ja ho saben los catalans que com nosaltres pensan, hi ha qui 'ls ensenya 'l bon camí y ho fa de franch.
A seguirlo.
FRANCESCH COLOM ESCODA.

La crísis obrera

Un dels problemas de mes difícil resolució en tota localitat que com la nostra es de relativa importancia fabril, industrial y comerciant y que pot esser de meita mes trascendencia de lo que las Autoritats al iniciarse podian may pensar, no queda dupte que es lo de la crísis obrera, puig significa per si sol, ó mes ben dit, per lo que afecta al proleteriat, la carencia del pá de cada dia, la pérdua de las forsas físicas y la mes negra tristot en las llars; com pot significar per la classe mitja una amenassa constant de que sos intereses é hisenda perillan.
Desde que dugas guerras assolan las fertils campinyas de Cuba y de Filipinas y sempre que hem vist aquellas embarcadas de soldats que tant d' entusiasme causavan á una part del poble subjectionat per la premsa patriotera, sempre que s' ha presentat ocasió, Lo SOMATENT ha tingut á bé lo donar lo crit d' alerta per una altre guerra que nosaltres oviravam y que desgraciament lo temps ha vingut á confirmar.
Nos trobém, donchs, en aquesta ciutat, per mes que las apariencias enganyin, en plena crísis obrera; los oficials mestres de casa, com los cerrallers, fusters, boters y otras industrias, se troban ab las fenyas tant encalmadas que es impossible guanyarse la vida en lo seu ofici, y á aquets, de no millorar las condicions, prompte hi haurém d' afegir los operaris d' algun dels centres fabrils de nostra població.
D' aquí que convingui que 's fassi mes que algo, molt, pera aliviar á tantas familias necessitadas.
Y ja que l' Excm. Ajuntament com li pertocava s' ha posat al frente d' aquest moviment de reacció, que nosaltres veyém ab gust, es menester que no desmahi, donchs si en la reunió que va celebrar ans d' ahir no hi trobá l' apoyo que assumpto tant filantropich feya esperar, culpa es de son Alcalde-President, que comensá á no donar al mateix la publicitat prudent deguda, ni la importancia que en si tenia.
En cambi estém segurs que á la reunió de demá á la nit hi faltarán molt comptadas personas de las que 's convoquia, donchs comrent que, veritablement la crísis hi es y que hi ha també molts families que ab dificultat menjan, no voldrán que sobre ellas pesi cap classe de responsabilitat, de las que en temps á venir puguessin ocorrer, puig la fam es sempre una consejera dolenta, y la situació aflictiva de la classe treballadora digna y mereixedora de que se la consideri en tota sa gravetat, y li prestin tot son caritatiu apoyo los qui poden y tenen lo deber moral y humanitari de ferho.

Permanent Nitrate Committee

DELEGACIÓ HISPANO-PORTUGUESA

CONCURS SOBRE 'L BLAT DE MORO A ESPANYA, EN 1897

La Delegació Hispano-Portuguesa del «Permanent Nitrate Committee» obra un Concurs pera 'ls cultius de blat de moro de secá, y un altre pera 'ls de regadiu,

CRÓNICA REGIONAL

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS

del día 18 de Maig de 1897

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroides	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER. particular
9 m. 3 t.	753 763	86 83	0'0	5'7	Ras	

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m. 3 t.	Sol. . . . 34 Sombra 24	43	18 23	S. S.	Cumul	0'3 1'3

Escrit y donat a las caixas lo segon article de fondo d' avuy, «La crisis obrera», rebérem ahir un avis de que passessim al despaig de la Alcaldía, ahont se nos enterá dels projectes que l' Excm. Ajuntament te de contrarrestar ab la ajuda de tothom, los mals resultats que podria ocasionar la persistent crisis obrera en aquesta localitat, pera qual efecte están convocats pera la nit del dijous los majors contribuyents de la població.

Lo Sr. Dalmau que fou qui 'ns rebé ab la calitat d' Alcalde accidental nos digué que 'l no havernos invitat lo Sr. Folguera a la reunió de que parlavam en nostre número d' ahir, segurament seria per descuyt, puig, afegí, la premsa es qui mes en l' assumpto de que 's tracta, ha de fer ressaltar la conveniencia de que 'ls esforços que 's fassin sian coronats per lo més falaguer éxit.

Efectivament la necessitat es tan apremiant que es menester que 'ls sentiments humanitaris de que tantas vegadas n' han donat provas nostres vehins, se vegin tot seguit practicats.

Nosaltres, per nostra part, nos creuriam fer un agravi a aquells mateixos sentiments, si recomanessim la assistencia a la reunió de demá.

Lo concert que 'ls distingits y reputats concertistas senyors Gonzalez y Argullol, donaren en la sala principal del Gran Café de París, atragué al mateix una escullida y numerosa concurrencia, qui sentí ab satisfacció y agrada la execució de las distintas pessas que componian lo programa y especialment la titulada «Aires nacionales» de la que n' es autor lo senyor Gonzalez.

Després de las pessas anunciadas y a petició del públich executaren una ayrosa malaguena, que com los demés números de música que 'l precediren fou rebuda ab entusiastas aplaudiments.

Si 's reuneix suficient número de senyors regidors aquesta nit l' Excm. Ajuntament celebrará sessió de primera convocatória.

Lo Sr. Recaudador de contribucions nos participa que terminat lo primer periodo de cobranza voluntaria del quart trimestre de las contribucions Rústica, Urbana é Industrial, queda prorrogat lo plasso que acabá 'l dia 14 del actual en tot lo que resta de la present setmana.

Hi ha que tenir molt en compte ab los bitllets de cent pessetas, porque en varias plassas de Catalunya han comensat a circular falsos. Tenen lo busto de Goya y son del any 1889.

Se distingeixen dels lligitims en que 'l color café del dorso dels bitllets es en los dolents fortament colorat y molt toscament imitadas las figuras dels dos angels.

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de Consums per diferents especies, puja la cantitat de pessetas 871'25.

Llegim que en las vinyas próximas a Zamora s' ha trobat una especie de miriápodo que causa molt mal al desenrotll del fullatge del cep.

Dit animal viu aletargat durant lo dia en la terra, y a la nit puja al cep destruyint los pámpols y rahims.

SECCIO OFICIAL

Registre civil

del dia 17 de Maig de 1897

Naiements

Joan Capdevila Ollé, de Joan y María.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Amada Brull Sabaté, 14 anys, Girada, 30.—María Colóm Marca, 52 anys, Sardà I.

Matadero Público

Bestiars sacrificats pera 'l consum en lo dia d' ahir

Classe	Nº	Kilos. Grams	Satisfet Pts. Cts.
Bous			
Badellas	1	131'800	26'63
Bens	39	664'800	132'96
Cabrils	1	9'400	1'88
Tocinos	8	494'	108'68
			269'88
Desputllas de bestiar de llana y pel			12'38
Total adeudo			282'26

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Pere.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de S. Joan Batista (Providencia)

Continúan durant la Missa de las vuyt los exercicis del mes de María.

Parroquia de la Purissima Sanch

Continúa 'l Mes de María que 's diu tots los días a dos quarts de set durant la santa missa.

Administración del Santuari de Nostra Senyora de Misericordia

Se participa als devots de la Verge y al públich en general que s' han posat a la venda las novas estampas litográficas iluminadas de Nostra Senyora de Misericordia y son camarí, en lo mateix Santuari y en las tendas de la Viuda Puig y Viuda Sanromá. Solas se venen al pren de 2'50 pessetas y ab cristall y march d'aurat a 10'50 y 12'50 segons los tamany.

Sant de demá.—Sant Bernardino.

JUDICIAL

EDICTO

Don Adolfo Suarez Gutierrez, Juez de primera instancia de la ciudad y partido de Reus.

Por el presente que se expide en méritos de autos ejecutivos, instados por D. Jaime Vidiella, procurador de José Gambús y Anguera, contra Angel Peiró Fernández, se anuncia por segunda vez, por término de veinte días, y con la rebaja del veinticinco por ciento, la venta en pública subasta, de:

Una casa situada en Porrera, calle Cardesales, número cinco, antes uno, compuesta de cuadra, bodega y tres pisos, lindante por derecha al entrar con Juan Asens, izquierda con la calle del Hospital, espalda con José Gómis y al frente con la citada calle de Cardesales, valorada en cuatro mil ciento veinte pesetas y se saca a subasta por la de tres mil noventa pesetas. 3690 ptas.

Y una pieza de tierra llamada Mas den Casadó, situada en término de Porrera y partida de aquel nombre en la parte de «Riu Avall», de cabida tres hectáreas, cuatro áreas, veinte centiáreas, viña y avellanos, lindante a Oriente con Francisco Peiró, Mediodia con Antonio Domenech, Poniente con Jaime Gil y Norte con José Ossó; valorada en dos mil doscientas cincuenta pesetas y se saca a subasta por mil seiscientos ochenta y siete pesetas cincuenta céntimos. 1687'50 ptas.

El remate tendrá lugar en la sala audiencia de este Juzgado a las doce de la mañana del día doce del próximo mes de Junio; advirtiéndose: Que a instancia del acreedor se sacan los bienes a subasta sin suplir previamente la falta de títulos de propiedad, debiendo observarse lo prevenido en la regla quinta del artículo cuarenta y dos del Reglamento para la ejecución de la Ley Hipotecaria: Que los autos estarán de manifiesto en Escribanía para que puedan ser examinados por los que deseen tomar parte en la subasta: Que no se admitirán posturas que no cubran las dos terceras partes del avaluo, pudiendo aquellas hacerse a calidad de ceder el remate a un tercero: Y que para tomar parte en la subasta deberán los licitadores consignar previamente en la mesa del Juzgado, una cantidad igual por lo menos al diez por ciento efectivo del valor por el cual se subasta cada finca; sin cuyo requisito no serán admitidos.

Dado en Reus a doce de Mayo de mil ochocientos noventa y siete.—Adolfo Suarez.—Ante mí, El Escribano, Juan Sardá.

SECCIO COMERCIAL

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 16

De Bilbao en 28 días, v. «Asturias» de 362 ts., ab varis efectes, consignat als Srs. Fills de B. Lopez.

concedint pera cada hñ un premi en metàlich de 100 pessetas.

Las condiciones del Concurs, son las següents:

1.ª Se concedirá 'l premi al agricultor que hagi obtingut major número de cullita, en pes de grá, per l' empleo del nitrato de sosa, devent la cullita en la parcela a' nitrato alcansar 45 hectólitres per hectárea.

2.ª La superficie sobre la qual s' experimentará será d' una hectárea, divida en dos parts iguals, aplicant en una lo nitrato de sosa y servint l' altra de terme de comparació. Aquestas dos parcelas deuben, donchs, ser d' una mateixa classe de terreno, haver rebut los mateixos adobs, ser sembradas de la mateixa varietat de blat de moro, haver rebut la mateixa cantitat de llevor, aixís que també las mateixas labors, la distancia entre las plantas salvo que una d' ellas rebrá una aplicació de nitrato y l' altra no.

3.ª En la parcela en que s' apliqui 'l nitrato de sosa, s' empleará aquest a rahó de 150 kilos per hectárea, en dos aplicaciones: la primera, escampanillo al aparéixer las primeras plantas; y la segona, de tres a quatre setmanas després.

4.ª L' empleo dels demés adobs queda a judici del agricultor, sols que no podrá haverse empleat adobs compostos resultat de la industria, ni guanos, qual composició no hagi sigut empleada y garantida per un laboratori oficial, ni tampoch altre adob quimich nitrogenat més que 'l nitrato de sosa. La Delegació recomana als agricultors que s' assegurin de la puresa dels productes empleats, deventse exigir pera 'l nitrato de sosa a lo menos un 45 per 100 de puresa.

5.ª Si prenguessin part menos de cinch concurrents en abdos concursos, lo premi será sols de 50 pessetas.

6.ª Una comissió designada per la Delegació podrá visitar los camps sotmesos a concurs y cerciorarse del estricto cumpliment de las condiciones del mateix. Lo no cumpliment de las mateixas exclueix del Concurs.

7.ª Se considerará que renuncian al Concurs los concurrents que en 31 de Desembre no ho hagin comunicat.

8.ª Pera norma del Jurat, los aspirants al concurs se servirán indicar, als inscriures, los següents datos:

Si es cultiu de secá ó de regadiu;
Naturalesa de la terra y subterra;
Adobs empleat, cantitat y épocas de la aplicació;
Varietat de blat de moro sembrat;
Fetxa de la sembra, cantitat de llevor per hectárea, y distancia entre las plantas;
Cultius que han precedit a aquest en 1894, 1895 y 1896.

Classe de labors, número, profunditat y épocas;
Fetxas de las aplicaciones del nitrato;
Fetxas de recolecció y del batre;
Altura mitja de las plantas, d' una y altra parcela, una setmaná avans de la cullita;
Pes, en kilògrams, del grá cullit en la parcela, ab nitrato.

Idem idem sense nitrato.

Los que vulguin pendre part en tal Concurs, son invitats a comunicarlo quant ants a la Delegació Hispano-Portuguesa del «Permanent Nitrate Committee», Claris, 96, primer, 1.ª, Barcelona, la qual, si ho desitjan, los hi enviará gratis un folleto sobre «El empleo del nitrato de sosa en diversos cultivos», precedit d' una ressenya sobre «La nutrición de la planta, segun los modernos conocimientos.»

Apart d' aquest Concurs, la Delegació enviará gratis lo nitrato de sosa, als trenta primers agricultors que manifestin desij d' ensajarlo en lo blat de moro, mitjansant las següents condiciones:

1.ª La superficie sobre la qual s' aplicará 'l nitrato de sosa, será de dos áreas, qual rendiment se comparará ab lo d' altra zona igual, en idénticas condiciones, salvo que no haurá rebut nitrato.

2.ª S' escampará 'l nitrato a la dossis de 100 kilos per hectárea, ó sigui de dos kilos en la zona de dos áreas, un kilo al apareixer las primeras plantas, y un kilo de tres a quatre setmanas després.

3.ª L' experimentador comunicará a aquesta Delegació los mateixos datos que 's demanin pera 'l Concurs precedent.

Las demés instruccions pera aplicar lo nitrato, las trobará l' experimentador en los folletos que la Delegació envía gratis als que 'ls sollicitan.

Barcelona, Abril de 1890.—Lo Delegat, Marián Capdevila y Pujol, Enginyer.

De Glasvow en 12 dias, v. «Colón», de 509 toneladas, ab trànzit, consignat als Srs. Mac-Andrews y C.*

De Liverpool en 15 dias v. «Sofia», de 764 ts., ab sulfat de coure, consignat á D. Modest Fénech.

De Amberes en 15 dias v. «Pelayo», ab bocoyos buyts consignat als Srs. Mac-Andrews y C.*

Cap.

Despatxadas

Entradas del dia 17

Cap.

Despatxadas

Pera Cete y, «Correo de Cartagena», ab carregament de vi.

Pera Barcelona v. «Asturiás», ab trànzit.

Pera Abrogol, «Manolo», rb bocoyos buyts.

Pera Palma de Mallorca pol. gol. «Luisa», en lastre.

Pera Liverpool y escs. v. «Sofia», ab carga general.

Pera Marsella y escs. llaut «Barcelonés», ab bocoyos buyts.

Pera Londres y esc. v. «Pelayo», ab carga general.

Pera Glasgow y esc. v. «Colón», ab carga general.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	64.25	Fransas	17.45
Exterior	78.65	Colonial	95.75
Amortizable	77.50	Cubas 1886	95.75
Aduanas	95.50	Cubas 1890	78.25
Norts	23.10	Obs. 6 0/0 Fransa	94.75
Exterior Paris	61.06	Obs. 3 0/0 »	51.75
Paris	30.60	Londres	32.80

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris, Valors, Cupons y compra de monedas d'or y billetes de tots los paisos.

BOLSI DE REUS

Cotisations realissadas en lo dia d'ahir á Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	64.25	Fransas	17.45
Exterior	78.65	Cubas vellas	95.75
Colonial	77.50	Cubas novas	78.25
Norts	23.10	Aduanas	95.87
Obligacions Alemanya	79.93	Oblig. 3 0/0 Fransa	51.93
PARIS			
Exterior	61.06	Norts	32.80
GIROS			
Paris	30.60	Londres	32.80

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés, D. Joan Llauredó Prats y D. Joan Vallés Valluvi.

Londres	90 d'f.	00.00 diner	8 d'v.	00.00
Paris	8 d'v.	00.00	Marsella	00.00
VALORS LOCALS DINER PAPER. OPER.				

ACCIONS			
Gas Reusense	010	010	010
Industrial Harinera		850	0
Banch de Reus		600	0
Manufacturera de Algodon		500	0
C. Reusense de Tranvias		100	0
privilegiadas al 5 per cent.		415	

Secció de Varietats

GEOMETRIA MORAL

Una vegada era un home rich que tenia tres fills, als quals va dexar al morir un caudal respectable.

Al ferse 'l repartó, 'ls dos primers feren gala de la desigualtat de són humor y de sas ideas. Lo primogénit Joan, servintse d'una vulgar alegoria, va proclamar que la moneda havia sigut feta pera rodar y que per axó era redona; Diego, al contrari, afirmava que devia dencansar amontonada y que per aquesta causa era plana.

Lo tercer va embutzacar la séva part, donant la rahó als dos, y 'ls tres se separaren.

Joán se va entregar á las diversions y al despilfarro. Sent solter va gastar la meytat de l' herencia del seu pare, y un cop casat, l'altre meytat. Banquets, balls, viatges, festes, carruatges, amichs, luxo; no's va privar de cap capritxo. Lo diner relliscava en sas mans com si hagués estat untat d'oli, y ell lo veyá fugir sense preocuparsen. Axís visqué bastants anys, fins que va arribar un dia que 'l fondo de las sevas arcas va quedar net. Tenia dona, tenia fills y tenia un'altre carga encara més apremiant per ell: l'hábit de gastar. Durant algún temps lo crédito y la trampa supliren la falta dels diners, pero vingué un moment en que ya no sabia com resoldre 'l problema de la vida.

A las horas va recordarse del seus germans. Sabia que Diego vivia solter á un poble de la provincia, apilant riquesas y no gstant ni la décima part de las sevas rentas. No tenia ya més portas shont anar á tru-

car que las de la familia, y sapiguent que més dona l' «garrat» que 'l «pelat», un dia va dexarse caure á casa del seu según germá. Aquest havia mort feya dos dias; pero hi va trobar lo germá tercer, á qui, Diego moribundo, havia cridat per telégrafo.

Passats los primers instants dedicats á la sorpresa y al sentiment, Tomás (que áris s'anomenava 'l tercer) digné á Joán:

—Nostre germá al trobarse próxim á la tomba y rodejat de gent estranya ab qui no tenia confiança, m'enviá á buscar.

—¿Y cóm es que no s'ha recordat de mi?—va exclamar Joán ab tota candidés.

—Ja t'ho podías haver pensat. Diego conexia la teva desdixada situació que temps ha que pronosticava, y tremolava per sóa diner.

—¡Sempre'l mateix!

—Postrat, en lo llit, lo que més l'atormentava era 'l no poderse emportar á l'altre mon, lo seu caudal, que havia anat aumentant á expensas de la salut.

—No obstant, ell era fort.

—Si, pero á forsa de negar á sóa cos las necessitats més illegitimas, per repugnancia á gastar, va arribar á debilitarse y á arruinar son temperament. Además, vivia en constant sobressalt, no veyent mes que lladres á tot arréu y desconfiant fins de la seva hombra. A última hora va volguer fer testament, pero l'angunia que li causava al disposar en vida, dels seus béns, va vencer l'horror que per altra part l'intundia l'idea de que la meytat havia de parar á las tevas mans. A aquesta incertitut deus lo que hagi mort intestat, y que puguis compartir ab mi la successió.

—Me ve al punt, puig que m'trobava á la miseria,

—Aprofita la llisó: La teoria respecte 'l fi de la moneda, lo mateix que la del difunt, pecaven d'incompletas. A ell la séva l'ha condemnat á una existencia trista coronada per una mort prematura també. En l'unió de las dugas está l'acert. La moneda es redona pera que pugi rodar á temps, y plana pera que reposi y s'apili en temps y ocasió. Fentla rodar sense parar tu li has negat una de sas condicions, que es lo fruyt y 'l descan, al pas que Diego, tenintla sempre en repós, li ha negat un'altre de las principals lleys de sa vida, que 's lo moviment. Si vols que la moneda no t'orni á abandonar, no t'olvidis de que si es redona pera rodar també es plana per estar en repós y servir de basa á las que 's posin dessobre. De lo contrari, á forsa de rodar te portará altre cop á la miseria, aixís com á forsa de no rodar ha dexat á Diego sense salut y sense vida. Los extrems se tocan. In medio consistit virtus.

Bibliografia

Colecció Selecta Catalana

S'ha publicat lo primer volum d'aquesta biblioteca de la terra, titulat «Quadros» y original del festiu y reputat escriptor N'Emili Vilanova.

L'exemplar consta de 116 planas y 's vent al preu de dos rals en la administració d'aquest periódich.

Patria y Región

La obra del notable escriptor regionalista gallego en Salvador Golpe, «Patria y Región», se troba de venda en aquesta Administració, al preu de 3 pessetas l'exemplar.

ANUNCIOS PARTICULARES

EL ALBA

En virtud de las ordres emanadas del M. I. Sr. Gobernador Civil d'aquesta provincia, se notifica á tots los senyors socis que 'l dia 23 del actual á las 4 de la tarde, se servixin acudir als salons de dita Societat al objecte de celebrar una reunió general, solicitada per varis individuos de la mateixa.

Reus 16 Maig 1887.—Lo Secretari de torn, Pau Borrell.

TELEGRAMAS

Madrid 18.

S'ha rebut en lo Ministeri de la Guerra lo següent telégrama oficial:

«Habana 17.—Capitá general al ministre de la Guerra.

Regresso del port de Banes, quals operacions, dirigidas per lo comandant general del apostader, tendeixen á tancar la entrada, evitant futurs desembarchs y 'ls perills hostilitats per l'enemich al entrar en l'es-

tret canal, haventse construït un fort y netejant lo terreno de partidas.

Nosaltres tinguerem en aquestas operacions dos morts de tropa y ferits 3 oficials y 31 de tropa.

Faltan details. Se preparan iguals operacions sobre 'is ports de Piedras y Manzanillo.

Lo general Molins, conduhint un convoy á Bayamo desallotjá al enemich de sas posicions y tingué 21 ferits.

Portet altre convoy á Lissa, desallotjant al enemich de sas trinxeras en las lomas de Padre, regressant á Bayamo sense baixas.

Portat un convoy á Cauto sense novetat. En topaments á las Villas ferem al enemich 30 morts.

S'han presentat á indult 65 rebeldes, inclós un titulat comandant y un subprefecte, ab 24 armas de foch y 22 blancas.

Han sigut recullts 275 pagesos, entre 'ls que figuran molts noys.

Tinguerem en varis topaments 6 morts y 13 ferits. En altres, matárem 31 rebeldes, entre ells un titulat prefecte, y recullirem document que acusa d'essercions.

Nosaltres tinguerem baixas. En aquestos topaments hi figura 'l batalló de Isabel II que racioná Amelia y destruí una prefectura á loma Ondónés, defensada per lo titulat brigadier Gonzalez, dispersant al enemich.

Férem alguns morts. En Las Villas lo batalló d'Alava per la Siguanea, va batre á la partida manada per Quintín Banderas, dispersantla.

La columna recullí 6 morts, apoderantse de municions y fet ab cara de cavall.

Lo general Weyler afegeix que ab 2.000 infants y 300 cavalls ha avansat de San Juan de las Yeras fins á Manicaragua, Poniente, Sancti Spíritus y Arroyo Blanco, y per aquest aquest últim punt y Damas arribá á Placetas, tenint sols lleugers tiroteigs ab los exploradors rebeldes, convencentse de que no existeixen grans núcleos y si sozament grupos en deplorable estat á jutjar per l'aspecte d'aqueus y per las referencias de dos presoners que se 'ls hi feren.

S'ha rebut en lo ministeri de la Guerra, lo següent telégrama oficial:

Manila, 17.—Capitá general al ministre de la Guerra:

Lo general Castilla comunica que han quedat ocupats per nostras tropas tots los pobles de Cavite.

Presentata la majoria dels habitants fugits al mont. Se creu que 's presentarán grans grupos, pero sens armas, que deixan en las ranxerías.

Ab lo nom de Alfons XII han comensat avuy las obras del cami militar de Naic á Silang.—Primo de Rivera.

Lo corresponsal del «Standard» á Washington diu á son periódich que Mac-Kinley tracta de proposar que 's protegeixi la repatriació dels nort-americanos residents á Cuba.

Mister Calhom, enviat de Mac-Kinley á la Habana, ha comensat ja la missió que aquest li confia.

Per sas primeras impresions confirma la existencia en las classes populas.

Aplassa lo informar sobre la situació general de la isla y sobre 'l caracter actual de guerra.

En las esferas oficials de Madrid se nota certa intransquilidat perque cdtinúa Mac Kinley enredant en ambigüetats los propósitos de sa política.

Un telégrama oficial de Constantinopla diu que la divisió de Osmán-b'já després de batres en Arts dos dias ab los helens, que superavan en número, lográ quebrantar l'enemich, desallotjantlo de sas posicions.

Los qefes de la armada y del exercit de Cuba y Filipinas, han telegrafiat al Rey per sos complements.

Demá donarán los estodiantes una serenata á Polavieja.

Altres despatxos oficials dihen: De la Habana: En petits topaments matarem 14. Tinguerem que lamentar 6 ferits. Hi ha hagué 13 presentats.

De Manila: Han sigut posats en llibertat 658 presos per delictes polítichs, 25 dels quals sufrían presó preventiva.

Al ser posats en llibertat los presos donaren viscas á Espanya, als Reys y al Govern.

Ab referencia al embaixador nortamericá diu que Mac-Kinley res farà que mermi 'l prestigi d'Espanya.

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus a Barcelona

5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (per Vilanova).
12:11 t. mercaderias, segunda y tercera.
1:57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona a Reus

5:25 m. (per Vilafranca).
9:46 m. (per Vilanova).
15:8 t. per id.
7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus a Mora

9:33 m.—1:04 t.—3:10 t.—7:19 y 9:57 nit.

De Mora a Reus

4:21 m.—8:00 m.—12:05 t.—6:04 t.—7:36 n.

De Reus a Tarragona

8:30 m.—9:47 m.—2 t.—7:04 t.

De Tarragona a Reus

7:30 m.—12:25 t.—4:30 t.—8:20 n.

De Reus a Lleyda

8:10 m.—5:23 t.

De Lleyda a Reus

5:50 m.—3:50 t.

De Reus a Vimbodí

1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Vimbodí a Reus

9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.^a

De Tarragona a Valencia

9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia a Tarragona

11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8:30 m.
De Barcelona (per Tarragona) 8:30 m.
De id. directe 10:30 t.
De id. id. 1:30 t.

De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7:30 t.
De Madrid y Zaragoza 2:30 n.
De Lleyda y Huesca 7:30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 21 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Per a Barcelona a las 5:00 m.
Per a id. a las 2:00 t.
Per a Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m.
Per a id. id. id. (per idem) a las 2:00 t.
Per a Tarragona, directe a las 7:00 n.
Per a Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas a las 8:00 m.

Per a Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura a las 1:00 t.

Los pobles servits per peatons a las 9:00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida a Teruel, Andalucía y Extremadura, que s' deposita en los buxons després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril económic de Reus a Salou

Servey de trens que regirá desde l dia 1 de Octubre de 1896.

Sortidas de Reus: 4:10, 9:06 matí; 2:32 y 5:43 tarde.
Sortidas de Salou: 4:56, 10:46 matí; 5:10 tarde y 7 nit.

Las horas se regeixen per lo meridià de Madrid.

L' UNION

COMPANIA FRANCESA DE SEGUROS CONTRA INCENDIS FUNDADA EN 1828

Aquesta Companyia, la primera de las Companyias francesas de seguros contra incendis per la importancia de sa cartera, assegura, además del perill d' incendi, los danys que poden ocasionar: la cayguda del llamp, la explosió del gas d' alumbrat, del vapor, de la dinamita y altres explosius.

Capital social.	10.000.000	Frs.
Reservas	9.635.000	»
Primas a rebre.	75.183.878	»
Total.	94.818.878	»

Capitals assegurats.	15.559.869.308	Frs.
Sinistres pagats.	202.000.000	»

Sucursal Espanyola: Barcelona, Passeig Colón y carrer Merced, 20, 22 y 24.—Director D. E. Gés.
Subdirectors en Réus: Srs. Bages Margenat Germans, carrer de la Mar, 38.

SOFRE GRÍS DE BIABAUX

MINERAL FRANCÉS

Premiat en las Exposicions Universals é Internacionals

DE

AVIGNON, 1890.—LYON, 1894.—BORDEAUX 1895

Destrució radical de las malalties de la Vinya, Oidium, Mildiu, Black-Rot, Rot, Blanc, Anthracosis, etc., y contra las Formigas, Pugó, Orugas y altres insectes.

Lo comprador deu, donchs, exigir, a fi de no ser enganyat, la marca EL VOLCAN, de la Companyia Biabaux, estampada en tots los sachos

Representants: Senyor Joan Vilella y Companyia y Joseph Gambus y Anguera, Vilá (Bon) 12.—REUS.